

מוחו של סנקה, 2020, צילום: אבי אסמוס

על החיים ועל המתים, 2024

האמנטיה, 2020, צילום: דניאל חנן

זה שנים שראוכר מזוהה עם אמנות פמיניסטית. התערוכה היא לרגל וכייתה בפרס בקי דקל של העמותה לחקר נשים ומגדר בישראל. זו תערוכה פמיניסטית בהחלט, אבל בעיקר הומניסטית. העיסוק שלה בנוף האנושי על כל היופי הנרטיבי, ההדוקנות ואפילו הטרגדיה שטמונה בו, חרף קיום מכל אנגדה ספציפית לנשים ולגופן. וכך אל מול פסלי אפרים המודקן, בחדר השני מוצגים פסלי "האמנטיה". אך לא בשמן. הן אינן לוחמות מאיימות אלא נשים מברגרות (המילה המכובסת לזקנות), רפוסות ואף מדומות. לא תמצאו כאן את ונוס ושאר יפהפיות תולדות האמנות, אלא נשים בשר ודם. נשים וגברים שניצבים עירומים, מוקטנים, בטורים ארוכים, כל אחד ואחד כפי שהוא או היא.

מה שמרחף מעל התערוכה, מחלחל ונוכח כמעט בכל העבודות, זה לא בדיוק מלאך המוות, אבל בהחלט ההכרה שהוא מעבר לפינה. ההכרה השלוה בגיל המבוגר, בגוף המתבלה

את הטקסט המורכב והמסיימת ראוכר עם סדרת סקופים גים. בארונות הקבורה המוקטנים הללו מוטבעת תבנית הגוף בדרגות שונות של התכלות. כמו הצירים על ארונות הקבורה המצויינים המפורסמים שנמצאו בפירוס, גם אצל ראוכר השילוב שבין היופי שבאמנות לבין הידיעה שמה שמרצג בפנינו הוא האין, הסוף, יוצר תחושה מבלבלת, מעוררת יראה. זו תערוכה אמיצה של אמנית שלא תמיד זכתה לכבוד שמגיע לה.

חנה ראוכר, חלל פנימי ב"על החיים ועל המתים"

הברכה, 2020

באנדרטת המגנים בנגבה. מצד שני, לנוף הגברי המפורק, ההרוס, שהציג יגאל תומרקין בפסלי הלוחמים השסועים, ובראשם "הוא הלך בשדות". אפרים של ראוכר שפוט מודקן כאחד האדם. לא כ"יהודי חדש", חלוק, לוחם, אלא כאחד האדם. אפרים לא גבר נבחר הוא סתם השכן, הקולנה, בן הזוג של חנה. זהו אנושי, אנושי כל כך.

המוות לא למד מעולם את תפקיד האדם. דווקא סנקה נראה מבוהל מהתאבדות שנכתפה עליו על ידי יוליוס קיסר, בעוד אפרים מקבל את הדין. אותו רפיון שליו נוכח גם במעגל פסלי הרייזן העירום של אפרים. והדי מעין אנטיטיזה כפולה. מצד אחד, לעור צמה הנאה של "נמרוד", של אינ"ספור פסלי לוחמים חסונים, למשל

בלי להסתיר דבר

חנה ראוכר מציגה בציוריה ובפסליה גוף מזדקן ואנושי בעירום מלא. זו תערוכה אמיצה של אמנית שלא תמיד זכתה לכבוד הראוי

לועגת לגיבור המהפכה הצרפתית ואן פול מראה בציור המפורסם נה. ההכרה השלוה בגיל המבוגר, בגוף המתבלה, כמו אצל אפרים המחייך אלינו כשהוא אוחז בדמור תו של סנקה, מעמיד התווך של האסכולה הסטואית. ראוכר משערת את הפילוסוף הרומי מתוך ציור של רובנס. היא מניחה אותו כמו תינוק עם חיתול (זה כמובן רק כסיוו מבישים) בורעותו של אפרים שמכיר את האמריקה המפורסמת של סנקה: "מי שטופח מן

לועגת לגיבור המהפכה הצרפתית ואן פול מראה בציור המפורסם נה. ההכרה השלוה בגיל המבוגר, בגוף המתבלה, כמו אצל אפרים המחייך אלינו כשהוא אוחז בדמור תו של סנקה, מעמיד התווך של האסכולה הסטואית. ראוכר משערת את הפילוסוף הרומי מתוך ציור של רובנס. היא מניחה אותו כמו תינוק עם חיתול (זה כמובן רק כסיוו מבישים) בורעותו של אפרים שמכיר את האמריקה המפורסמת של סנקה: "מי שטופח מן

גלעד מלצר

5 אמנות הישראלית יש רומן מקוטע, מנומנם וסבוך עם עירום. בכל זאת, ארץ קטנה שכולם מכירים את כולם, כולל את השכן שמול שמוגנון, את הבת דר' דה שמניעה לביקור והנה היא בצירוף על הקיה אבל כן, למרות זאת, גוף גבר או אישה עירומים נוכחים בציורים, הדפסים, כבר מקו הוינוק, אלא שהן לרוב "מור" הקות" לסיפורי התנ"ך במחזור שיר השירים של ואב רבן, לגירוש מנגן עדן אצל הצייר אבל פן, ומאוחר יותר אצל נחום גוטמן לכ"ת הנושט ולנשים בנות של יפן. נג, ערביות, אקוטיות, הסרות בושח.

הכמעט-טאבו על ציור עירום נשחק מאז שנות ה-80, בעיקר מכות הציורים הנוצריים, הפיליטיים ופריצי הדרך של פמלה לוי – הן של צעירות כמותף הים הן של גופות חיילים מתים, ולתבדיל – עירום משפיל של נחקרים פלסטינים. סשה אוקון, רוני טהרלב, אלי שמיר היו חלק מתהליך "הנרמול" של עירום ישיה לא אלגורי ולא מייתולוגי, בציור המקומי.

וגם חנה ראוכר, "על החיים ועל המתים", תערוכת היחיד של האמנית בת ה-80 כוללת עבודות מהמשנים האחרונות, וכמעט כולה עירום. או בעוד בציור, כאמנה הופיעו מדי פעם גופים עירומים של גברים ונשים – וכך גם אצל ראוכר זה 40 שנה – הרי שאין כמעט עירום בפסול הישראלית. כשכבר יש, או זה אינו עירום של אדם ספציפי מזוהה. למשל כשל אפרים, בן זוגה של ראוכר, שטופיע ציורים, בפסלים, במרקרי פנים ובווידיאו, לפחות על חצי מהתערוכה אפשר לומר שהיא ורנית. לעתים אפרים מוצגים ציורים מפוסל בעירום מלא. כאשר מבניו מוסתרים, לפחות היא שהציור נעשה בעקבות יצירה קאנונית וכך היה במקרה אלא שהחלטה של ראוכר באילנות גבוהים מאוד, מהגבוהים והאיקוניים בתולדות האמנות, היא כולה מלאכת שינוי מכוונת. היא לא

חנה ראוכר – "על החיים ועל המתים". אוצרת: יוסי ברמן. בית האמנים בתל אביב. אלחוריי 9. שני חמישי 9:00-18:00, שיש 10:00-13:00, שבת 11:00-14:00. טל 16.11